MOERDIJK

Technische vragen

VVD
Mevrouw J. Koevoets

Kenmerk	01344 TV
Vergadering	Commissievergadering van 19 november 2026
Datum	17 november 2026
Onderwerp	Exploitatieovereenkomst Fort Sabina vanaf december 2026

Geachte mevrouw Koevoets,

Naar aanleiding van het raadsvoorstel over de nieuwe beheer- en exploitatieovereenkomst voor Fort Sabina heeft de VVD-fractie technische vragen gesteld over de financiële afspraken, het participatietraject, de bestuurlijke inrichting van Stichting Fort Sabina en de gevolgen van het voorgestelde algemeenbelangbesluit.

Bij de voorbereiding van de nieuwe overeenkomst is aandacht besteed aan de continuïteit van de exploitatie, de borging van publieke belangen en een zorgvuldige verdeling van verantwoordelijkheden tussen de gemeente en de stichting.

Hieronder beantwoorden wij de gestelde vragen.

Vraag 1
Graag ontvangen we een was-wordt tabel zoals toegezegd tijdens de informatieavond.

Antwoord 1:
Zoals tijdens de informatieavond is toegezegd, is een aanvullend Was-Wordt-overzicht opgesteld. Dit overzicht geeft inzicht in de financiële gevolgen van de nieuwe beheer- en exploitatieovereenkomst en de voorgestelde aanvullende middelen vanaf 2027. Het overzicht heeft betrekking op de exploitatiebijdrage voor de stichting, de vergoeding voor de Raad van Toezicht, de begeleiding en het vervoer van deelnemers aan het participatieproject en de eenmalige kosten voor de statutenwijziging en gemeentelijke coördinatie. Het overzicht is als afzonderlijke bijlage bij de stukken beschikbaar gesteld.

Vraag 2
Wat is de gebruiksvergoeding die de Stichting betaalde in de jaren 2020 t/m 2026? Hoe is deze vastgesteld / berekend?

Antwoord 2
In de huidige exploitatieovereenkomst is vastgelegd dat de Stichting voor het gebruik van het fort een vergoeding aan de gemeente verschuldigd is ter hoogte van 10% van de gerealiseerde winst. De exploitatie van het fort heeft in de betreffende jaren niet tot een positief exploitatieresultaat geleid. Er was sprake van exploitatietekorten. Hierdoor is op basis van de overeengekomen berekeningswijze geen gebruiksvergoeding verschuldigd geweest en heeft er geen afdracht aan de gemeente plaatsgevonden.

Vraag 3
Welke subsidies / overige geldstromen van gemeente naar Stichting Fort Sabina vonden er plaats in de periode 2021-2026?

Antwoord 3:
In de periode 2021 tot en met 2026 heeft de gemeente Moerdijk verschillende financiële bijdragen verstrekt aan Stichting Fort Sabina. Deze bijdragen hadden onder meer betrekking op het culturele programma, de begeleiding van deelnemers aan het participatieproject, incidentele ondersteuning en specifieke werkzaamheden. Onderstaand overzicht geeft de gemeentelijke bijdragen per jaar weer.

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Subsidie cultureel programma	9.000		33.000	15.000	16.000	15.000
Bijdrage begeleider doelgroep C 50% salaris Fort-beheerder	25.000	25.000	27.000	27.000	27.000	27.000
Bijdrage vervangende bus					8.000	
Ondersteuning Corona	28.000					
Energiecompensatie		26.000				
Diversen zaken waarvoor Fort Sabina facturen heeft gestuurd zoals onderhoud en promotiekosten.	8.710	181	5.001	13.824	5.657	424

Daarnaast heeft Stichting Fort Sabina in deze periode provinciale subsidies ontvangen voor specifieke projecten en activiteiten. Deze subsidies zijn doel gebonden en moeten overeenkomstig de subsidievoorwaarden worden besteed en verantwoord. Eventueel niet of onjuist bestede middelen kunnen worden teruggevorderd. Omdat deze subsidies geen vrij besteedbare middelen vormen voor de reguliere exploitatie van Fort Sabina, zijn zij niet meegenomen in de verdere financiële onderbouwing van de exploitatie waarvoor een gemeentelijke bijdrage wordt gevraagd.

Vraag 4
U heeft het over het participatietraject die eerst als pilot werd uitgevoerd en later definitief is geworden. Ons bereiken berichten dat er slechts zeer beperkt deelnemers actief zijn op Fort Sabina. Kunt u aangeven hoeveel unieke deelnemers er in de afgelopen 4 jaar meer dan regelmatig deel hebben genomen aan dit traject op Fort Sabina? Daarbij graag een overzicht hoeveel personen er gemiddeld meer dan 5 dagen per maand en meer dan 10 dagen per maand actief zijn geweest.

Antwoord 4:
Het participatieproject op Fort Sabina is gestart als pilot en inmiddels structureel voortgezet. Het biedt mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt de mogelijkheid om onder begeleiding werkervaring op te doen en maatschappelijk actief te zijn. In de voorgaande jaren namen gemiddeld tien personen per week deel aan het project. In het afgelopen jaar lag dit aantal op gemiddeld acht deelnemers per week, verspreid over verschillende dagen en tijdstippen. In de zomermaanden ligt de deelname doorgaans iets lager. De ambitie is om het aantal deelnemers verder te vergroten, zodat meer mensen de mogelijkheid krijgen om te participeren en zich te ontwikkelen. Fort Sabina biedt hiervoor ruim voldoende passende werkzaamheden. Om deze uitbreiding te realiseren, zal de gemeente samen met Stichting Fort Sabina het gesprek aangaan met Werkplein en WVS over de mogelijkheden om meer deelnemers naar het project toe te leiden.

Vraag 5:
Uw stuk vermeldt een minimumaantal leden van de Raad van Toezicht en een maximumaantal bestuursleden. Wat is het minimumaantal bestuursleden?

Antwoord 5
In de beheer- en exploitatieovereenkomst is geen minimumaantal bestuursleden vastgelegd, maar wel een maximum van vijf. Momenteel bestaat het bestuur uit vier leden. Gezien de omvang van de werkzaamheden bestaat bij het huidige bestuur de behoefte om uit te breiden naar vijf bestuursleden in de nieuwe exploitatiefase.

Vraag 6:
Het Stichtingsbestuur doet een voorstel tot benoeming van de leden van Raad van Toezicht, en bij latere vacatures organiseert de Stichting zelfs een werving en selectieprocedure. Ondanks het feit dat die voordracht niet bindend is achten wij het onwenselijk dat het Stichtingsbestuur op deze wijze invloed / sturing blijft houden op het toezicht door de gemeente. Is de gemeente Moerdijk niet in staat een werving- en selectieprocedure uit te voeren bij zowel de start als bij vacatures?

Antwoord 6:
De gemeente Moerdijk is in staat zelf een werving- en selectieprocedure uit te voeren. Er is echter bewust gekozen voor een gezamenlijke procedure, waarbij de kennis en betrokkenheid van de stichting worden gecombineerd met de verantwoordelijkheid van de gemeente. Bij de eerste benoeming bestaat de selectiecommissie uit twee vertegenwoordigers van de stichting en twee van de gemeente. Bij toekomstige vacatures worden de kandidaten geselecteerd door vertegenwoordigers van de Raad van Toezicht en het stichtingsbestuur. De gemeente zal zowel bij de eerste benoeming als bij toekomstige vacatures ook zelf potentiële kandidaten aandragen. Hiermee heeft de gemeente niet alleen invloed op de uiteindelijke benoeming, maar ook op de samenstelling van de kandidatenlijst.

De gemeente behoudt in alle gevallen de formele benoemingsbevoegdheid en is niet gebonden aan de voordracht. De leden van de Raad van Toezicht functioneren onafhankelijk en zonder last of ruggespraak. Hiermee wordt de onafhankelijkheid van het toezicht gewaarborgd, terwijl tegelijkertijd gebruik wordt gemaakt van de kennis en betrokkenheid van de stichting.

Vraag 7
Hoe heeft u uitvoering gegeven aan de vierde bullet van de aangenomen motie? En met welk resultaat?*

Antwoord 7:
De vierde bullet van de aangenomen motie luidt:
"Het nieuwe bestuur te verzoeken met huidige en ex-vrijwilligers in gesprek te gaan over mogelijkheid tot (hernieuwde) samenwerking."

Het college heeft hierover navraag gedaan bij het bestuur van Stichting Fort Sabina. Het bestuur geeft aan dat de afgelopen jaren gesprekken met vrijwilligers zijn gevoerd om hun betrokkenheid en inzet te versterken. Daarbij is aandacht besteed aan goede communicatie, een veilige werkomgeving en het verbeteren van de samenwerking. Vrijwilligers worden periodiek geïnformeerd via nieuwsbrieven, e-mail en bijeenkomsten en zijn actief betrokken bij de verschillende activiteiten op het fort.

Daarnaast is gewerkt aan de actualisatie van het vrijwilligersbeleid. Door de ontwikkelingen rondom de horeca en de nieuwe exploitatieovereenkomst heeft dit proces vertraging opgelopen.
Ten aanzien van voormalige vrijwilligers geeft het bestuur aan open te staan voor hernieuwde samenwerking, waarbij wederzijds vertrouwen en respect belangrijke voorwaarden zijn. Of dit daadwerkelijk tot hernieuwde betrokkenheid leidt, is afhankelijk van de individuele omstandigheden.

Vraag 8
Heeft u een consultatie gedaan bij bedrijven die hinder kunnen ondervinden van mogelijke oneerlijke concurrentie?*

Antwoord 8:
Bij de voorbereiding van het algemeenbelangbesluit is een verkennende marktanalyse uitgevoerd naar de horeca-, evenementen- en zaalverhuurmarkt in de omgeving van Fort Sabina, met bijzondere aandacht voor Willemstad, Klundert en Fijnaart. Hierbij zijn verschillende ondernemingen in beeld gebracht die geheel of gedeeltelijk vergelijkbare diensten aanbieden. Er heeft geen afzonderlijke consultatie van deze ondernemers plaatsgevonden.

Het college onderkent dat de kosteloze terbeschikkingstelling van Fort Sabina gevolgen kan hebben voor de concurrentieverhoudingen. Daarom is in de beheer- en exploitatieovereenkomst als uitgangspunt opgenomen dat commerciële activiteiten ondersteunend zijn aan de maatschappelijke doelstellingen en dat hiervoor in beginsel marktconforme tarieven worden gehanteerd.
De mogelijke gevolgen voor omliggende ondernemers worden betrokken bij de periodieke evaluatie van de exploitatie. Hiermee wordt beoogd onevenredige concurrentieverstoring te voorkomen.

Vraag 9
Bestaat er voor deze bedrijven een mogelijkheid om bezwaar aan te tekenen tegen dit besluit? Zo ja heeft dit dan een opschortende werking?

Antwoord 9:
Ja, belanghebbende ondernemers kunnen op grond van artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) bezwaar maken tegen het algemeenbelangbesluit. Op grond van artikel 6:7 Awb geldt hiervoor een termijn van zes weken na de bekendmaking van het besluit. Het indienen van bezwaar heeft op grond van artikel 6:16 Awb geen opschortende werking. Het besluit blijft gedurende de bezwaarprocedure van kracht.

Vraag 10
Wanneer is de huidige alcoholvergunning verstrekt en gepubliceerd?

Antwoord 10:
De alcoholwetvergunning- en exploitatievergunning zijn op 17 juni 2026 verleend. De bekendmaking is op 19 juni 2026 gepubliceerd en is te raadplegen via de volgende link: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2026-292205.html

Vraag 11
Het lijkt ons vanzelfsprekend dat bij een algemeenbelangbesluit ook besloten wordt een paracommerciële alcoholvergunning af te geven. Een voorwaarde voor horeca-activiteiten bij een algemeenbelangbesluit is immers dat de horeca-activiteiten ondergeschikt zijn aan de doelstelling. Is dat ook wat er afgesproken is en hoe is dat geborgd?

Antwoord 11:
Een algemeenbelangbesluit leidt niet automatisch tot het verlenen van een paracommerciële alcoholvergunning. Het algemeenbelangbesluit en de vergunningverlening op grond van de Alcoholwet kennen ieder een eigen juridisch toetsingskader.
In de nieuwe beheer- en exploitatieovereenkomst is als uitgangspunt opgenomen dat de horeca-activiteiten ondersteunend zijn aan de publieke, cultuurhistorische en maatschappelijke doelstellingen van Fort Sabina. Commerciële activiteiten mogen de publieke toegankelijkheid en maatschappelijke programmering niet verdringen. Dit wordt geborgd door het hanteren van in beginsel marktconforme tarieven, het afzonderlijk registreren van publieke en commerciële activiteiten en de periodieke financiële en inhoudelijke verantwoording aan de gemeente. Of sprake is van paracommercialisme in de zin van de Alcoholwet, wordt afzonderlijk beoordeeld. Een paracommerciële alcoholvergunning is daarmee niet automatisch vereist of verbonden aan het algemeenbelangbesluit.

Vraag 12
Klopt onze aanname dat indien er geen algemeenbelangbesluit wordt genomen er een reguliere aanbesteding volgt? Zo nee wat wordt dan de procedure?

Antwoord 12:
Nee, die aanname is niet juist. Het niet vaststellen van een algemeenbelangbesluit betekent niet automatisch dat een reguliere aanbestedingsprocedure moet worden gevolgd. Het algemeenbelangbesluit en de aanbestedingsrechtelijke beoordeling hebben ieder een afzonderlijke juridische grondslag. De gemeente beoogt de nieuwe beheer- en exploitatieovereenkomst met Stichting Fort Sabina aan te gaan op basis van quasi-inbesteding, zoals bedoeld in artikel 2.24a van de Aanbestedingswet 2012. Hiervoor moet aan de wettelijke voorwaarden worden voldaan, waaronder voldoende gemeentelijk toezicht op de stichting. Het algemeenbelangbesluit heeft een ander doel. Op grond van artikel 25h, vijfde en zesde lid, van de Mededingingswet kan de gemeenteraad bepalen dat de kosteloze terbeschikkingstelling van Fort Sabina plaatsvindt in het algemeen belang.

Een reguliere aanbestedingsprocedure is pas aan de orde wanneer de voorgenomen opdracht aanbestedingsplichtig is en geen beroep kan worden gedaan op quasi-inbesteding of een andere toepasselijke uitzondering. De voorgenomen juridische constructie is ter toetsing voorgelegd aan advocatenkantoor AKD. De uitkomsten van deze toetsing zijn opgenomen in de uitwerking van de beheer- en exploitatieovereenkomst.

Burgemeester en wethouders van Moerdijk,

S. Elseman
Gemeentesecretaris

A.J. Moerkerke
Burgemeester